

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Daniely Zemanové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **Ing. arch. M. S.**, proti **neoznačenému žalovanému**, o kasační stížnosti proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 20. 12. 2012, č. j. 3 Na 172/2012 - 39,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností napadá v záhlaví označené usnesení Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“) ze dne 20. 12. 2012, kterým městský soud zamítl žádost stěžovatele o osvobození od soudních poplatků.

Městský soud v odůvodnění svého usnesení na úvod konstatoval, že stěžovatel podal žalobu nadepsanou „Slepý rozklad, slepá žaloba, slepá kasační stížnost, slepá ústavní stížnost“. Zároveň v této žalobě uvedl, že v případě správní žaloby podává žalobu proti rozhodnutí, ochraně proti nečinnosti, ochraně proti nezákonnému zásahu správního orgánu, aniž označil žalovaného, případně napadené správní rozhodnutí. Byl proto soudem vyzván k doplnění žaloby a současně poučen o náležitostech jednotlivých žalobních typů. Stěžovatel na uvedenou výzvu reagoval žádostí o osvobození od soudních poplatků. Městský soud posuzoval splnění podmínek pro osvobození od soudních poplatků dle ustanovení § 36 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), přičemž dospěl k závěru, že tak, jak byla žaloba uplatněna a koncipována stěžovatelem, nemůže být zjevně úspěšná, a podmínky pro osvobození tak nejsou splněny. Městský soud podotkl, že soudní řád správní pojem slepé

žaloby, kasační stížnosti a ústavní stížnosti nezná. Zná jen pojem žaloba proti rozhodnutí správního orgánu. Jednotlivé žalobní typy se dle městského soudu rovněž vylučují.

Proti tomuto usnesení podal stěžovatel kasační stížnost, ve které namítal, že byla porušena jeho lidská práva, právní tradice či zvyklosti a především základní procesní zásady. Uvedl, že městský soud zamítl jeho žádost o osvobození od soudních poplatků, aniž mu byla dána příležitost hájit svá práva. Závěr městského soudu o zjevné neúspěšnosti žaloby přitom označil za absurdní. Namítá, že mu nebylo umožněno ustanovení právního zástupce, s jehož pomocí by žalobu doplnil.

Kasační stížnost je podle ustanovení § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a podle jejího obsahu jsou v ní namítány důvody dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tj. nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. vázán.

Nejvyšší správní soud považuje především za nezbytné uvést, že netrval, pokud jde o podmínky řízení o kasační stížnosti, na zaplacení soudního poplatku a ani na povinném zastoupení stěžovatele advokátem. Osvobození od soudních poplatků i právo na bezplatné zastoupení se váže k posouzení poměrů konkrétního žadatele. Nesplnění podmínek pro osvobození od soudních poplatků přitom vylučuje i právo na bezplatné zastoupení (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). Za situace, kdy předmětem kasačního přezkumu je usnesení, jímž byla zamítnuta žádost o osvobození od soudních poplatků, by trvání jak na podmínce uhrazení soudního poplatku za kasační stížnost, tak i na podmínce povinného zastoupení, znamenalo jen další řetězení téhož problému. Trvání na těchto podmínkách, vzhledem ke specifické povaze napadeného usnesení, by vedlo k popření cíle, jenž účastník podáním žádosti sledoval a k popření vlastního smyslu řízení o kasační stížnosti, v němž má být zkoumán závěr o tom, zda účastník měl být od soudních poplatků osvobozen či nikoliv (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 9. 2007, č. j. 9 As 43/2007 - 77, dostupný na www.nssoud.cz).

Stěžovatel přesto zdejší soud požádal o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti, Nejvyšší správní soud však v projednávané věci s ohledem na obsahovou srozumitelnost kasační stížnosti nedospěl k závěru o nezbytné potřebě zastoupení stěžovatele v kasačním řízení, a jeho žádost proto usnesením ze dne 10. 5. 2013, č. j. 9 As 9/2013 - 111, zamítl.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení městského soudu v rozsahu důvodů uplatněných v kasační stížnosti a dospěl k závěru, že není důvodná.

Stěžovatel v podání adresovaném městskému soudu označeném jako „Slepý rozklad, slepá žaloba, slepá kasační stížnost, slepá ústavní stížnost“ nejprve vylicil, že v říjnu roku 2012 požádal poštu Praha 1 o změnu místa dodání (tzv. dosílku). Následně při vyzvednutí pošty v novém místě pro dodání pošty zjistil, že jedna z doručených zásilek byla již vrácena, neboť nebyla odesilatelem disponována k tomu, aby mohla být na jeho novém místě pro dodání pošty uložena. Stěžovatel v této souvislosti uvedl, že vzhledem k tomu, že nemůže vyloučit, že se uvedená situace bude opakovat a že obdobným způsobem nebude

pokračování

kterýkoliv soud či správní orgán v České republice doručovat jakoukoliv písemnost i v budoucnu s tím, že den uložení na poště bude považovat za den doručení, podává shora uvedené rozklady, žaloby, kasační stížnosti a ústavní stížnosti, a to proti všem správním aktům nebo postupům státních nebo veřejnoprávních součástí České republiky. Konkrétně pro případ správních žalob dále doplnil, že tyto žaloby podává jako žaloby proti nečinnosti, žaloby proti rozhodnutí i žaloby proti nezákonným zásahům správních orgánů, přičemž jejich další součásti doplní poté, co se o případném porušení zákona dozví další podrobnosti.

Stěžovatel tak svoji „slepou“ žalobu podává v situaci, kdy dosud nemá povědomost o tom, zda ze strany nějakého správního orgánu vůbec došlo či dojde k jednání, které by mohl považovat ve vztahu ke své osobě za nežádoucí. Jedná se tedy o jakousi formu preventivního podání vůči soudu, které má být doplněno teprve poté, co se stěžovatel o případném porušení zákona dozví. Nejvyšší správní soud konstatuje, že takovýto institut „slepé“ žaloby proti všem v úvahu připadajícím (v daném případě i budoucím) rozhodnutím správních orgánů, nečinností či nezákonným zásahům správních orgánů soudní řád správní ani jiný procesní předpis nezná. Správní žaloba představuje prostředek obrany proti konkrétnímu rozhodnutí správního orgánu, nečinnosti nebo nezákonnému zásahu, ke kterému dle tvrzení navrhovatele již mělo skutečně dojít.

Nelze se ztotožnit ani s námitkou stěžovatele, že právě pro účely doplnění žaloby mu měl být ustanoven advokát. Nejvyššímu správnímu soudu je z jeho úřední činnosti známo, že stěžovatel je schopen žalobní námitky sám srozumitelným způsobem formulovat a dostat tak alespoň rámcově zákonným požadavkům kladeným na náležitosti podání učiněných směrem k soudu. Lze tedy konstatovat, že pokud by stěžovatel věděl o skutečnostech odůvodňujících podání žaloby, byl by schopen přinejmenším v základních rysech vylicit tyto skutečnosti sám. Za shora popsané situace by ovšem ani ustanovený advokát nemohl podanou „slepou“ žalobu náležitým způsobem doplnit, jestliže v dané chvíli nebyly ani samotnému stěžovateli známy okolnosti, že k takovému postupu vůbec vznikl důvod.

Nejvyšší správní soud rovněž zvážil žádost stěžovatele ze dne 27. 5. 2013 o konání ústního jednání ve věci. Svoji žádost odůvodnil potřebou hájit svá práva (ústně a normálně lidsky), např. vznést dotazy nebo navrhnout řešení své situace. Nejvyšší správní soud s odkazem na ustanovení § 109 odst. 2 s. ř. s. konstatuje, že o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání. Podle citovaného zákonného ustanovení při řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud nařizuje jednání pouze ve dvou případech, a to za situace, kdy soud provádí dokazování, a dále, pokud to považuje za vhodné. Důvody takové vhodnosti mohou být nejrůznějšího charakteru, nicméně důvodem, pro který by Nejvyšší správní soud musel bez dalšího nařídit jednání, není samotná žádost účastníka o nařízení jednání. Žádost stěžovatele je formulována pouze obecně a neupozorňuje na žádnou skutečnost, která by mohla vést k vybočení ze zákonného pravidla projednávání kasačních stížností bez nařízení jednání. V projednávané věci soud dokazování neprováděl a neshledal nařízení jednání k projednání kasační stížnosti vhodné ani účelné.

Stěžovatelem uplatněné kasační námitky nebyly ve vztahu k napadenému usnesení městského soudu shledány důvodnými, v řízení nebyly shledány ani jiné nedostatky, ke kterým Nejvyšší správní soud dle § 109 odst. 4 s. ř. s. přihlíží z úřední povinnosti, kasační stížnost byla proto v souladu s § 110 odst. 1, větou poslední, s. ř. s. zamítnuta.

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení ve věci úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. června 2013

Mgr. Daniela Zemanová
předsedkyně senátu